

Motion till riksdagen 2006/07:Sk268

av **Karin Pilsäter (fp)**

Fåmansbolagsreglerna

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda möjligheten att helt ersätta fåmansbolagsreglerna med en normallönomodell.

Motivering

Det första kvartalet 1994 – ett lågkonjunkturår – arbetade 432 000 personer som egenföretagare eller medhjälpare i sin make eller makas företag. Det första kvartalet 2006 var motsvarande grupp 439 000 personer. Då ska man ha i minne att under perioden har befolkningen i yrkesaktiv ålder ökat betydligt mer, så andelen företagare har sjunkit.

Enligt SCB-statistiken kommer 50 000 företagare att gå i pension de närmaste fem åren. Detta motsvarar var åttonde aktiv företagare i Sverige. För varje småföretag som läggs ned förlorar mellan en och två anställda sina arbeten.

Inströmningen av nya yngre företagare är för liten för att ersätta dem som pensioneras. Om inget händer kommer Sverige inom 10 år att ha minst 30 000 färre företagare än idag. Tack vare skiftet i regeringsmakten så kommer dock mycket att hända! Den avskaffade arvs- och gåvoskatten underlättar förvisso generationsskiftet strikt ekonomiskt inom familjen. Den nya regeringen aviserar i budgetpropositionen ytterligare förändringar som kommer att underlätta övergångar i annan enskild ägo, exempelvis riskkapitalförsörjning, avskaffad förmögenhetsskatt.

Att byta en anställning mot eget företagande i Sverige är att öka sina risker på alla möjliga områden utan att nödvändigtvis få något extra ekonomiskt utbyte. Tillväxten är störst i små, nya och teknikintensiva företag. Samtidigt är sannolikheten för överlevnad lägst i dessa. Vill vi att många fler människor

Fel! Okänt namn på

ska ta dessa risker för att skapa tillväxt och jobb, krävs en politik som fördelar riskerna rimligare och som gör att den som lyckas får ett bättre utbyte.

I budgetpropositionen och regeringsförklaringen aviseras åtgärder som såväl ökar vinstchanserna som balanserar riskerna. Fåmansbolagsbeskattningen ska förbättras. Förmånsrätten ska förändras och konkurslagstiftningen ses över. Detta är mycket bra.

Fåmansbolag där ägaren själv arbetar i företaget lever under särskilda skatteregler – de s.k. 3:12-reglerna. Syftet med reglerna är att hindra ägare som också arbetar i sitt företag att ta ut sin lön som inkomst av kapital vilken beskattas lägre än löneinkomster. Reglerna motiveras också med att de ska förhindra höginkomsttagare från att starta egna företag enbart för att sänka sin egen skatt.

Följden av reglerna har dock blivit att ägare av fåmansbolag i dag betalar betydligt högre skatt än små ägare i större bolag. Ägare av fåmansbolag beskattas i dag som om de vore anställda vilket är orättvist med tanke på den risk som följer med att äga och driva ett litet företag. I själva verket blir den sammanlagda skatten ofta högre än för anställda. Att driva ett eget företag är skattemässigt både krångligare och mindre förmånligt än att investera samma kapital i ett större bolag.

Principen för en rättvis beskattning av fåmansbolag ska vara att det måste löna sig att ta risker. En ägare av ett litet företag kan inte jämföras med en anställd utan måste kunna räkna med märkbart lägre skatt på sina vinster för att väga upp den risk han eller hon tagit.

Fåmansbolagsreglerna ger ägarna möjligheter att utifrån olika beräkningsgrunder ta ut såväl skattefri som kapitalinkomstbeskattad avkastning. De förändringar av fåmansbolagsreglerna som nyligen införts innebar lättnader i skatten för vissa fåmansbolag men skärpningar i andra situationer. På vissa punkter blev fåmansbolagsreglerna krångligare än de gamla. Reglerna gynnar tydligt större fåmansbolag med många anställda på bekostnad av mindre, växande och kapitalintensiva företag, de innovativa företagen, och ofta i tidigare skeden. Det är den senare kategorin som är viktigast för en dynamisk tillväxt och god konkurrenskraft i en alltmer globaliserad värld.

I budgetpropositionen har regeringen lagt fram förslag som innebär lägre skatt för fler fåmansbolag och enklare regler för alla fåmansbolag.

Detta är ett viktigt steg för att gynna små företag. På sikt bör man dock överväga att gå vidare och ersätta dagens krångliga fåmansbolagsregler helt och hållet. Detta kan exempelvis ske genom införande av en normallönomodell, där inkomster upp till en ”normal” lön, förslagsvis taket för pensionsrättigheter och pensionsavgift, beskattas som lön och resterande inkomster kan företagaren välja att ta ut som inkomst av kapital.

Jag anser att risken för att slopade fåmansbolagsregler skulle leda till omfattande skatteplanering är överdriven. Den som byter en högvälönad anställning mot egenföretagande byter också bort anställningstrygghet, en säker månadsinkomst och rader av andra trygghetssystem som tillkommer anställda.

Fel! Okänt namn på

När pengar tas ut ur ett bolag som vinst av kapital beskattas de först med bolagsskatt och sedan med kapitalvinstskatt. Summan av dessa skatter blir strax under 50 procent.

En upprensning av fåmansbolagsreglerna underlättas dessutom om steg tas emot en något ”plattare” inkomstskatt genom avskaffad värnskatt, vilket aviseras i regeringsförklaringen.

Vid ett slopande av värnskatten kommer beskattningen av pengar som tas ut som lön att bli summan av socialavgifter och inkomstskatt mellan ca 45 och 65 procent beroende på hur hög inkomst det är frågan om. Skillnaden i skatt är enligt min bedömning inte så stor att den skulle motivera människor att lämna anställningar enbart av skatteplaneringsskäl.

Dessa enstaka fall får vägas mot de stora vinster som finns i att slopade fåmansbolagsskatter skulle gynna nytt entreprenörskap och ge små nystartade företag helt andra möjligheter att växa och anställa än idag. Ett sätt att begränsa risken för att anställda pressas till att övergå i egenföretagande men i praktiken fortsätter samma jobb är att se över och vid behov införa striktare regelverk för uppdragstagare.

Med hänvisning till ovan bör en utredare få i uppdrag att se över möjligheten att helt ersätta fåmansbolagsreglerna med en generell regel om inkomstbeskattning av ”normallön”.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 30 oktober 2006

Karin Pilsäter (fp)